

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastonj.

Vsebina: O naši splošni draginji. — Formalin ali galica? — Poraba svinj za pleme. — Jesenski promet na državnih železnicah. — Poročilo o stanju hmelja. — Zborevanja podružnic. — Iz podružnic. — Uradno. — Tržna poročila. — Razgovori. — Zadruga: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznani.

O naši splošni draginji.

Vsako leto, ko se povrnejo od meščana tako zasovraženi pasji dnevi, ko spravlja kmetovavec — če je vreme lepo in ugodno — svoje pridelke, se zasliši po časopisju odurno kričanje o neznosni draginji mesa, o pomanjkanju mesa, lani se je vrhu vsega tega tožilo še o draginji kruha. Vlada in vladani čujejo odločne pozive, naj ukrenejo takoj vse potrebno, da bodo meščani dobili „cena živila“. Letošnje pasje dni pa je šlo to kričanje časopisja celo tako daleč, da so bili ministri na dopustu in na počitnicah celo preganjani z brzojavkami, v katerih se je zahtevalo, naj se nemudoma vrnejo s počitnic in oskrbijo vse potrebno proti draginji. Ubogi ministri! Dočim se poslanci veselijo poletnega počitka in nabirajo novih moči za jesensko in pozimsko delo, se ministri niti za kakih deset ali štirinajst dni ne morejo skriti v kako pogorsko zatišje, da bi si malo odpočili. Še na dan pred 80. rojstnim dnevom našega cesarja se je moral ministrski svet pečati s prašanjem pomanjkanja in draginje mesa. To dejstvo pač dovolj dokazuje, kako moč ima mednarodni denarni kapital in ž njim spojeno dnevno časopisje. Par dni po tem pa se je pokazalo, kako neutemeljeno in neosnovano je bilo vse kričanje in razpenjanje. Te se je pokazalo na poročilu Šentmarkovega živinskega sejma na Dunaju o sejskih dneh 16. in 22. avgusta 1910:

Dne 16. avgusta se je prignalo na ta sejem 4669 ogrskih, 310 galiških, 936 nemških, skupno 5915 goved (3211 volov, 898 bikov, 1107 krav, 699 bivolv), med temi 960 glav pašne in 1873 glav mlade živine. Izven sejma je bilo prignanih 865 glav. V primeri s prejšnjim tednom se je prignalo za 600 glav več, zunaj sejma za 250 glav več. Najboljše blago, ki pa ga je bilo malo, se je obdržalo na dozdanjih cenah, lepo blago je obdržalo svojo ceno. Srednje blago pa je bilo za 1 do 2 K, slabo 2 do 3 K, pašna živina za 1 do 2 K cenejša. Promet je bil živahen, popraševanje veliko. Biki so prima za 2 do 3 K, druge kakovosti za 3 do 4 K nazadovali; mlada živina ravno tako, v nekaterih slučajih celo za 5 K. Ob koncu poročila (ob 3/4 12 predpoldne), so bile naslednje cene: ogrski pitani voli prima od 82 do 92 K,

posamezni 102 K, sekunda 73 do 80 K, tertia 62 do 72 K; gališki pitani voli prima 95 do 100 K, posamezni 104 K, sekunda 90 do 94 K, nemški prima 93 do 104 K, posamezni 106 do 112 K, sekunda 83 do 92, tertia od 80 do 82 K, manj vredni pitani in kmetski voli od 64 do 70 K, biki od 70 do 94 K, izjemoma 98 do 100 K, vse cene za 100 kg žive teže, brez užitninskega daca.

Dne 22. avgusta je bilo prignane 4892 glav ogrske, 167 glav gališke, — glav bukovinske, 796 glav nemške, vsega skupaj 5865 glav goveje živine, med temi 892 glav pašne in 1604 glave mlade živine. Med njo je bilo: 3782 glav volov, 599 bikov, 767 krav, 717 bivolv. Iz hlevov naravnost so mesarji kupili 775 glav. Kakih 200 glav več navadne živine je bilo pregnane. Izven sejma kakih 100 glav manj. Pri slabem prometu je bila prima živina za 1 do 2 K, slabša in vsa ostala za 2 do 3 K cenejša. Bikom, ki jih je bilo manj, se je cena zvišala za 1 do 2 K. Mladi živini je cena ostala precej spremenjena. — Cene za 100 K žive teže brez užitninskega daca so bile: ogrski pitani voli 60 do 80 K, prima od 92 do 94 K, najvišje do 100 K; gališki pitani voli 88 do 98 K, prima od — K do — K, najvišje do — K; nemški pitani voli 78 do 90 K, prima 102 do 104 K, najvišja cena 112 K; pašni voli 62 do 68 K, slabši pitani voli in kmetski voli od 62 do 82 K, biki od 70 do 94 K, prima od 96 do 98 K, krave od 70 do 88 K, bivoli od 50 do 68 K, mlada živina od 44 K do 58 K.

Iz teh poročil lahko vsakdo, ki nima predsodkov, posname, da je bilo zelo mnogo živine prignane in da so bile cene razun malih izjem srednje. Blago druge vrste je stalo 73 do 80 K, manj vredna pitana in kmečka živina 64 do 70 K za 100 kg žive teže. Te številke dokazujejo pač dovolj jasno, koliko je resnice na tem, kar trobi dnevno časopisje v svet. S temi cenami, ki jih je prinesla „Neue Freie Presse“ pa primerjajmo cene živini v Srbiji 21. avgusta 1910, kakor jih je prinesla ista „Neue Freie Presse“. V članku o vladinih odredbah proti pomanjkanju mesa trdi imenovani list, da je v Srbiji dovolj živine in priporoča tako, da se naj odpre meja za uvoz iz Srbije. A že par vrst

pozneje se časnikar izda, ko pripoveduje: da kupuje Italija po južnih deželah živino po 70 do 85 centinov za kilogram žive teže. Zato avstrijski mešetarji v teh krajih nimajo upati dobička. Pač pa bi se morali vreči na severni del Srbije, kjer se plačuje za kilogram žive teže po 95 centimov. Če pa primerjamo tukaj navedene cene za živino z onimi na Dunaju, potem vidimo, da so živinske cene na jugu Srbije enake onim za drugo vrsto na Dunaju, na severu Srbije pa enake cenam za prima živino na dunajskem sejmu. Če prištejemo k temu še stroške za nakupovanje in prevažanje, potem si lahko pač vsak učenec ljudske šole izračuni, kako cena (ali boljše povedano: draga) bi bila srbska živina na Dunaju. Ker, kolikor vemo, nimajo samo Italijani pravice, kupovati živino v južnem delu Srbije, pač ne uvidimo, zakaj bi naši živinotržci — če bo odprta meja — naj ne kupovali živine tudi v južnem delu Srbije. Najbrže pa tam ni misliti na nikak dobiček — vsaj to se da razbrati iz opreznih in previdnih besed imenovanega lista. Na drugem mestu pravi list, da niti Italija, niti Francoska ne moreta oddajati živine, ker je nimata toliko; in na ti dve deželi je mislilo ministrstvo, ko je sklepalo o tem, da bi „začasno ali od slučaja do slučaja“ odprlo meje. Ravno tako se lahko posname iz časopisja v Nemčiji, da je tudi tam po velikih mestih pomanjkanje blaga. Čudno pa je, da ne pade niti Nemčiji, niti Francoski, ki je vendar znana dežela svobode, enakosti in bratstva, socializma in demokratizma, v glavo, da bi odprla meje za uvoz živine. V Avstro-Ogrski pa, ki ima vse značilne znake izrazite agrarne države, si upajo zahtevati od vlade in od kmetovavcev, ki tvorijo 60 odstotkov prebivalstva, kaj takega, to pa samo zato, ker je v času poletne vročine na dunajskem in budapeščanskem sejmu nekoliko pomanjkanje živine, kar pa se opaža tudi po drugih sejmih naše države in kar se zaradi velike vročine ne da lahko preprečiti. Za merilo pomanjkanja živine pa se skoro vedno jemlje dunajski sejem, na katerem vladajo, kakor je že dolgo in dobro znano, za govedorejce skrajno neugodne razmere, ki lahko — kar se je že pokazalo — vedejo celo do popolnega bojkota. Ta

sejem obvladujejo nekateri komisijonerji, ki ga uravnavajo in so ob enem tudi bankirji dunajskih mesarjev. Zaradi tega so dunajski mesarji tako nevoljni na mesarje po deželi, da si upajo prihajati celo na Dunaj in kupovati živino. Ker pa morajo ti mesarji plačevati poleg dunajske cene za živino tudi stroške za prevoz in ker so cene za meso po deželi mnogo nižje ko na Dunaju, je vendar jasno, da so dunajski mesarji pri nakupovanju še mnogo na boljšem.

Ne tajimo, da je nekako pomanjkanje živine, česar pa je krivo pomanjkanje krme v zadnjih dveh letih; tudi se mora priznati, da se je število prebivavcev bolj zvišalo ko število živine, ker gre leto za leto več ljudi z dežele v mesto, k industrijskim in drugim podjetjem za delavce; tudi se mora priznati, da bi se lahko redilo mnogo več svinj, ko se jih v resnici redi. Vendar pa se mora po pravici omeniti, da se naše kmetijstvo pošteno trudi, da bi ta primanjkljaj odpravilo, da je odstotek naše mlade živine v tem času zelo velik, kar je dokaz, da bomo, če bo dovolj krme, imeli prihodnja leta živine nad potrebo. Če je sedaj ni dovolj, še ni treba takih odredb, ki bi popolnoma zavrle in potrle našo lepo se razvijajočo živinorejo in spravile v nevarnost nele gospodarstvo avstrijsko-ogrskega kmetijstva, ampak tudi gospodarstvo obeh državnih polovic in njega trgovske bilance.

Zakaj bi naj sam kmetovavec plačeval račune za mestne in industrijske prebivavce? Ali so izdaja denar samo za meso in kruh? Ali niso poleg tega še mnoge druge reči, ki se morajo plačati z denarjem in ki požro vsaj 50 odstotkov vseh dohodkov? Zakaj se ne zahteva, da naj postanejo te stvari cenejše, da se naj za njih odpravi carina? Zakaj kapitalistično in demokratsko časopisje in njega privrženci ne uvidijo, da se lahko — če je malo mesa — nekaj časa redijo tudi z drugimi živili? Ali mislijo meščani, da je kmet vsak dan meso? Ali ne vedo meščani, da minejo na kmetih večkrat celi meseci, ne da bi kmet meso sploh videl? Seveda, to je popolnoma druga stvar. Dasi so se cene industrijskim izdelkom zelo zvišale, vendar se morajo industrijski izdelki še varovati s carino. V takih razmerah se moramo pač po pravici prašati, ali še velja stari pregovor: Kar je za enega dobro, to je tudi za drugega prav. Ali popolno prosto trgovino ali pa carinsko varstvo, toda popolno. Samo izigravanje kmetijstva na korist industrije in mest pa je predrzna zahteva, ki jo mora avstro-ogrsko kmetijstvo z vso odločnostjo zavrniti.

V istem razmerju in še bolj kakor pri živilih, pa so poskočile cene tudi pri drugih za življenje in gospodarstvo potrebnih rečeh. Zvišala se je stanarina, dnina, cena za premog, tkanine in pletenine, tekstilno blago, droge, za razne kemične tvarine, apotekarski leki, izdelki raznih rokodelcev in to ne za samih 30 odstotkov, kakor pri živilih in mesu, ampak še za mnogo višje. Torej ne trpimo samo vsled draginje živil, ampak na splošni draginji in — zavedna ali nezavedna — neresnica je, če govori dnevno

časopisje samo o draginji mesa in dela kmeta odgovornega tako za vso draginjo. Ta splošna draginja pa je morala priti, če si vsaj nekoliko predočimo naš socialni razvoj v zadnjem času. S tem pa prihajamo na stvar, ki jo je na vsak način vredno in potrebno natančneje osvetliti.

Pred vsem moramo resnici na ljubo reči, da je med glavnimi vzroki za nastalo splošno draginjo bila socialna demokracija. Tej se je, združeni v dobrih društvih in organizacijah z mnogimi dobro organiziranimi štrajki v najkrajšem času posrečilo, v industrijskih in obrtnih obratih doseči podvojeno plačo, večkrat celo potrojeno, omejiti akordno delo, skrajšati delovne ure in pod pretvezo raznih dobredelnih in varstvenih uredb, kakor tudi z obveznostjo socialnega zavarovanja doseči od podjetnikov prav izdatne gmotne prispevke. Za vse to so morali podjetniki dati velike svote denarja, ki so se lahko nadomestile le z izrednim zvišanjem cen za industrijske izdelke. Tako je organizirano delavstvo podražilo življenje nele sebi, ampak sploh vsem konzumentom in veliko prašanje je, ali si je delavstvo s tem zboljšalo življenje. Podražila so se stanovanja, premog, luč, obleka, perilo, obutalo, torej vse za življenje in gospodarstvo najnujnejše potrebščine in ni se nam treba čuditi, če so se nazadnje podražila še živila, kruh, meso, mleko, mast in jajca. Ker so se vsled zvišanih cen za življenje in za obrat potrebnih reči zvišali tudi upravni stroški kmetovavca, je bilo popolnoma naravno, da so se morala podražiti tudi živila, tem bolj ker je bil njih uvoz v mesta obdačen z državno in mestno dačo, ker je bilo treba plačevati zvišano voznino po železnici in se obrti, ki se pečajo z živili, niso času primerno razširile, ampak ohranile svojo prvotno obliko.

Nadaljnji vzrok za splošno draginjo leži v gospodarskem sistemu velikih občin, dežel in države. Vse te skupine lahko primerjamo s človekom, ki bi rad igral velikega gospoda, pa nima za to potrebnih sredstev. Kolike svote so se izdale za dobrodelne, humanitarne naprave, za higijenske in sanitarne uvedbe, razne šole, a vse to samo v korist mestnega in industrijskega prebivavstva. S tem, da se kmetijsko prebivavstvo umetno vabi v mesta, se viša proletarijat in stroški za oskrbo ubogih postajajo naravnost velikanski. Kaj pa se s tem doseže? Samo zvišanje duševnega proletarijata in zmanjšanje delavnih moči za industrijsko, obrtno in kmetijsko produkcijo. Dočim dobiva kmetijstvo za svoj pouk same drobtinice, se po mestih ne more pozidati dovolj srednjih šol za vse one učence, ki stanejo stotisoče in milijone. In še vedno ni dovolj. Vse bi rado študiralo, nihče ne mara delati. Vse odredbe in naprave mest za udobnost prebivavcev so naenkrat nezadostne. Nezadostna je kanalizacija, razsvetljava, ceste, trotoarji vedno se zahteva kaj novega. Kakor bi, vse to nič ne stalo! Naravno je, da se potrebe mest vedno bolj večajo, ravno tako pa tudi zahteve dežele in države in vse to se mora potem plačati v davkih. To pa povzroča višje cene pri potrebščinah za vsakdanje življenje in tako nastaja

splošna draginja. Zvišane plače za uradnike, sluge, oficirje in penzioniste, vse to vpliva potem na draginjo. Poleg tega je delavnik skrajšan in zato treba najeti več delavskih moči.

Nadaljnji vzrok je razkošno življenje, ki se kaže že vsepovsod. Kdo pa še zna danes ločiti gospoda in hlapca, gospo in deklo po obleki in življenjskih navadah? Če pa hočejo ljudje tako živeti, potem morajo vse to tudi primerno plačati. Mi pa mislimo, da bi bilo pametnejše, če bi postali bolj skromni in štedili pri stvareh, za katere ni dovolj denarja.

Pomanjkanje varčnosti je glavni znak našega časa in tudi eden izmed vzrokov, da se toliko toži čez draginjo. Nele kmet in obrtnik, ki nima „kupa“, mora gledati, da si kaj prihrani za slabe čase, ampak tudi delavec. Kdo pa danes med delavci v resnici varčuje? Če pa ni dela, mora priskočiti občina in tako rasto neprestano stroški za oskrbovanje ubogih.

Poseben vzrok za to splošno draginjo tiči tudi v napačni in naravnost slabi zemljiški in stanovanjski politiki mest, vsled katere se stanarine navarnost hudo višajo. Namesto da bi si začasa zasigurala zemljišča za svojo razširjatev, so avstrijska mesta to zamudila in prepustila vse zasebni špekulaciji, ki je zemljiške cene za stavbišča neizmerno zvišala in s tem povzročila nezadostna stanovanja in pretirano visoke najemnine, s katerimi se odira mestno prebivavstvo.

K temu še pridejo trusti in karteli industrijalcev, ki nameravajo največkrat odiranje, ne pa konzolidiranje konzuma.

V vsem narodnem gospodarstvu pogrešamo etično in estetično stran, najbolj pa se kaže egoizem v odiranju bližnjika.

Ker pa človeštvo in država, združitev posameznikov, lahko uspevata samo tedaj, če je dovolj omejitve samega sebe, bratstva, zmernosti in varčnosti, potem se nam pač ni treba čuditi, da postaja življenje za posameznika tako težko in drago.

Iz teh izvajanj, ki pa nikakor niso popolna, bo lahko vsak človek, ki je brez predsodkov, posnel, da ni kmet kriv splošne draginje, pred vsem pa ne draginje živil in da ni pravična zahteva, naj bo on za to odgovoren; da je kričanje o pomanjkanju mesa prazno in da je v določenih časih pomanjkanje mesa nele na Dunaju, ampak tudi drugod po vseh velikih mestih Evrope; da se je mestno in industrijsko delavstvo preveč navadilo na meso in da bi rado samo meso jedlo, ne da bi imelo za to potrebna sredstva; da so živinske cene tudi v Srbiji, Italiji, Nemčiji, Francoski in Holandiji tako velike, da bi z voznino v najugodnejšem slučaju tuja uvožena živina nikakor ne bila cenejša ko domača. Pred vsem pa bo lahko vsak iz teh izvajanj posnel nauk, da treba zanj delavnosti in varčnosti in da ne sme nihče živeti čez svoje razmere.

Deloma velja to svarilo tudi za marsikaterega kmeta, ker so se kmetje tuintam že oprijeli luksusa. Naj ohrani naše kmetijstvo preprostost v obleki in življenju, naj mu bo vse to trajen zaklad; naj pa zastavi vse svoje znanje in vso svojo moč, da bo lahko obdržalo in popolnoma izvrševalo svojo nalogo kot ohranitelj in reditelj človeštva. Glavni tajnik Juva n.

Formalin ali galica?

Snetljivo zrnje zelo pogosto nagaja našim kmetovavcem. Kakor vsakšno zlo, se da tudi snetljivost pšenice in zrnja sploh težko ugonobiti, ker se ta nesreča zaplodi tudi v zemlji, kjer prezimi pogostokrat tudi več let in se loti še po dolgem času zemlji izročene setve. Ne samo, da je velik del pridelka zgubljen, ampak tudi ostalo zrnje je pogubljeno, smrdi in melja je naravnost škodljiva zdravju ter izključena od kupčije. V knjigi „Naše škodljive rastline“, ki jih je izdal po Mohorjevi družbi profesor Cilenšek, najdemo na straneh 507 in naslednjih kratek in poučen popis teh škodljivih sovražnikov za naše gospodarje.

Kako priti tej zalegi do živega? Priporoča se pač najlaže par let na njivi, kjer se je opazila snetljivost, prekiniti s setvijo silja; ker pa je to težko izvesti, je najbolje izključiti snetljivo seme od setve ter si nabaviti od drugod čistega semena, ki pa se bo seveda zopet našlo v zemlji se nahajajočih kali te bolezni.

Snetljivost je tako hud sovražnik gospodarskih koristi, da se plača dati mu vso pozornost in je štedenje s časom in denarjem (delay-skimi močmi) popolnoma neumestno. Če na enem hektarju pridelamo mesto 20 stotov pšenice samo 10, večkrat še celo manj in še povrhu slabe in če računamo 1 stot samo s 16 kromami, tako znaša že samo za enem hektar škoda najmanj 150 K, ki so kar zginile in k temu še pride znižana vrednost ostalega; kratkomalo ta sovražnik je radi tega eden najnevarnejših za našega kmeta in tembolj, ker dela veliko škodo skrivoma in zavratno. Rekel bi, da je nevarnejši nego točal!

Priporočajo se različni načini njega ugonobitve. Galica daje obilo posla, predno jo raztopimo, mora imeti določeno odstotno goščobo in apna. Kadi in sodi, v katerih se pripravlja ta zmes, se ne dajo dobro očistiti in potem je ta posoda redkokedaj uporabna za druge gospodarske potrebe.

Na Moravskem, kjer tega škodljivca zatirajo vsi tamošnji brezdvomno napredni gospodarji, sem videl, da namakajo, oziroma čistijo zrnje s formalinom. Tako seme se mnogo laže zoperstavlja okuženju pri kalenju in če je že morebiti imelo samo na sebi teh škodljivih kali, se seveda pri tej priliki tudi gotovo zatrejo. Vporablja se v ta namen 40 odstotni v vodi raztopljeni formaldehid (formalin), ki se kot tak kupi v steklenicah po 1 l (1 kg); njegov vonj spominja na retkev ali hren. 40 odstotna tekočina seveda ne sme priti nepoklicanim v roke; ako se pa zredči z 250 do 300 litri vode in se dobro pomeša, (kar se da čisto lahko storiti), je za ljudi, ki imajo z njim posla, kakor za živali popolnoma neškodljiv — ko pa pride v dotiko s snetjo, jo gotovo zamori. Ta vrsta razkuževanja (desinfekcije) je potrjena ne samo od strokovnih učenjaskih oseb, ampak, in to je najvažnejše, od mnogih gospodarjev, ki so ga uporabljali.

V svrhu razkuževanja je potrebna kad, v katero se vlije najprej določena množina vode; če ne drži kad ravno 300 ampak recimo samo 100 litrov, pač vlijemo samo

$\frac{1}{3}$ formalina k vodi, ki mora stati približno pedenjsko visoko nad zrnjem. Dobro, težko zrnje, ki se vsiplje v pripravljeno mešanico, ostane seveda na dnu; treba ga je na to dobro premešati in sicer tako dolgo, dokler prihajajo zračni mehurčki na vrh; tudi primešane smeti in pleve pridejo na vrh in vse to se da poloviti s kako mrežico ali lopatico, ki se pa mora previdno ocediti, da smetje ne steče nazaj s tekočino. Pomešati se mora dobro radi tega, da se formalin pomeša dobro z vodo in da ta mešanica namoči zanesljivo celo semenovo površje, previdno pa radi tega, da se zrnje ne poškoduje. Na to se pusti zrnje v tekočini kake $\frac{1}{4}$ ure, odkar se je prilila formalinova tekočina. Potem se odpre čep in se tekočina spusti z zrnja; tu je treba spet poskrbeti, da s tekočino tudi zrnje ne vhaaja; zrnje se mora potem razprostreti na plahte, da se posuši; dolgo ni treba čakati na to, ker se je namočila itak le samo površna lupina.

Jedno in isto tekočino smo uporabljali trikrat s povojnim uspehom. Jedna steklenica, ki stane K 2.50 bi torej ponekod zadostovala tudi za sosedovo setev. Razume se, da uspeh ni popoln, če se zrnje potem spravi zopet v isto vrečo, iz katere se je izpraznilo snetljivo zrnje v kad. Če ni čistih drugih vreč na razpolago, naj se namočijo vreče, da se zatro tudi tam ostale kali snetljivosti. Sicer pa je priporočljivo, da se razkuževanje vrši kolikor mogoče neposredno pred setvijo. Kjer se seje na stroj, je treba bolje posušiti, ker se zrnje drugače paži in je pri setvi po tem sitnoba. Če se hoče snetljivost popolnoma zatreti, treba je tudi dobro očistiti sejalni prt, sejačo ali stroj, kar pač upotrebujemo pri setvi bodisi z roko ali s strojem.

Ker se formalin lahko z uspehom uporablja silno zredčen (približno 0.12 do 0.15%) je desinfekcija (razkuževanje) s formalinom zelo cena; za 100 kg semena stane k večjemu 20 vinarjev.

Formalin ima proti galici te le prednosti: Predvsem pride razkuževanje s formalinom ceneje nego z galico; ravnanje z njim je mnogo enostavnejše, ker je formalin takoj priročen in ni treba še prej razpuščati ničesar v vodi; delo je mnogo čistejše nego z galico in se sme zrnje po tem navodilu razkuženo brez vsake škode in nevarnosti zmleti ali skrmiti, če je preostalo pri setvi. Sicer pa ima vsaka steklenica popolno navodilo pridjano. Formalin se da zelo dobro ukoristiti tudi za drugovrstna razkuževanja ali danes sem času primerno hotel opozoriti naše gospodarje samo na to stran upotrebljavanja formalinovega*.

H.

Poraba svinj za pleme.

Splošno dela vsak svinjerejec na to, da bi lahko mlade svinje kakor hitro se da, rabil za pleme, da bi v kratkem času imel kako korist od njih, da bi kapital, ki ga ima v njih naloženega, kakor hitro se da, dobil in spravil do obresti. Vendar pa ne moremo dovolj svariti pred pre-

zgodnjo uporabo svinj za pleme, ker vpliva večkrat neugodno na dobri razvoj živali. Čim bolj pravilno ravnamo s plemenskimi svinjami, tem boljše in lepše uspehe bomo dosegli z njimi. Večkrat pa se ravno tukaj gode mnogi in veliki pogreški, ki se potem občutno maščujejo. Na drugi strani pa zopet vidimo, da se trati dragoceni kapital, ki je baš v plemenskih svinjah, s tem, da se take svinje ne rabijo dovolj dolgo za pleme.

Večkrat se zgodi, da se prasice že po drugem ali tretjem porodu začno pitati in da dosežejo merjasci komaj drugo leto. To se mora imenovati tratenje in zapravljanje; pri prasicah se namreč začne največja plodovitost šele ko tretjič povržejo in tudi merjasci so od drugega leta naprej najplodovitejši. Tudi ne smemo prezreti, da se vse dobre plemenske lastnosti bolj zanesljivo podedujejo od dorastlih in zrelih živali ko od nedoraslih. Poraba premladih živali za pleme pa je velika in žalibog zelo pogosta napaka, ki povzroča mnogo škode. Prezgodaj za pleme porabljene živali zaostanejo v rasti; to se kaže posebno pri prasicah, ki jih brejost zelo izrabi, ker mora v tem času preživljati nele sebe, ampak tudi mladiče. Tudi se taka žival zgodaj izrabi, plodovitost pri prasicah in merjascih kmalu poneha. Tretja in največja škoda pa tiči v tem, da je tak zarod slaboten, puhel, kar lahko povzroči, da se ščasoma docela izgube vse dobre lastnosti kakega plemena.

Ljudje sicer večkrat mislijo, da bodo s posebno dobro rejo in oskrbo marsikaj popravili, a tudi to gre le do neke meje; saj je pravilna reja in oskrba že sama na sebi nekaj težavnega.

Za pleme se naj porabi svinja, ko je spolno popolnoma zrela. To je odvisno od raznih okoliščin in se torej prej ali slej pokaže. Pri tem pa igra veliko vlogo prašanje, kako se žival hrani in kako se je razvila.

Pri zgodaj zreli živali se gonja prej pokaže ko pri pozno zreli, to je pri oni, ki se počasi razvija. Ker pa je zgodnja zrelost v bistvu posledica hrane, ki ima mnogo beljakovine in superfosfata, se pač popolnoma naravno dobro rejena živina začne prej goniti ko slabo rejena. Zgodaj se spolni nagon zbudi tudi če skupaj pustimo ženske in moške živali.

Ko se svinja začne rabiti za pleme, mora vsaj že doseči polovico svoje rasti. Če vzamemo, da je rast naših domačih svinj dokončana z dvema letoma ali dvema in pol, ko zmenijo svoje zobe, potem dobimo pravilo, da moramo svinje začeti pripuščati po dvanajstem ali po petnajstem mesecu.

Navadno je svinja porabna za pleme do svojega desetega ali dvanajstega leta. Redko pa se zgodi, da bi dočakala to starost; razun če je zelo lepa, prenaša svoje dobre lastnosti na zarod in daje mnogo in krepkih prašičkov. Dolgo rabo merjascev moramo zelo priporočati; to pa je tudi mogoče, če jih primerno krmimo in pravilno rabimo za pleme. Če pa ne ravnamo dobro z njim, potem postane rad hud in težek. Tudi zaradi tega ga navadno ne moremo dolgo imeti, ker bi morali k njemu pripuščati njegovo sorodstvo ali celo zarod, kar pa se naj na noben način ne godi.

* Dobiva se v steklenicah po 1 kg za K 2.50, po 5 kg K 11.50, če ne na mestu, pa gotovo v tovarni „Union“ akcijsko podjetje za kemično industrijo, Dunaj VI/L., Biberstraße 14.

Prašanje, kako dolgo še naj rabimo prasice, se ravna navadno po njihovi plodovitosti; naj se rabijo, dokler dajejo lep zarod, ki ga lahko same redijo. Če jih primerno krmimo, jih lahko rabimo do njihovega šestega leta. Navadno so prasice v četrtem in petem letu najbolj plodovite in v tej dobi svoje prasce tudi najboljše nadajajo.

Na vsak način pa naj vsak svinjerejec vedno misli, da je v njegovem lastnem interesu, da dobre plemenske živali res tudi kolikor mogoče dolgo rabi za plemo. Saj je plemenska vrednost take živali neprimerno večja ko vrednost njenega mesa; mehko in nežno meso pa je pri dveletni prasici ravno tako nemogoče kakor pri štiriletni. Isto velja seveda tudi o merjascu.

Izborna plemena se lahko dobe in trajno ohranijo le s starimi, zreliimi plemenskimi živalmi. pl. Naredi.

Jesenski promet na državnih železnicah.

Ker je v jeseni navadno neprimerno velik blagovni promet na železnicah, je uprava državnih železnic že sedaj poskrbela vse potrebno, da ga bo lahko zmagovala. Nakupila je 2000 novih tovornih vagonov in dala hitro opraviti na starih vagonih vsa popravila, sklenila je uvesti tudi promet z ne popolno izrabljenimi tovornimi vlaki, režijske transporte bo hitro opravila in primerno omejila, nalaganje bo hitro oskrbela, podaljšala delovni čas po skladiščih, uvedla po potrebi tudi nočno delo, po možnosti bo izrabila moč vagonov in prostor ter poskrbela, da se bo blago hitreje aviziralo.

Vse te odredbe pa bodo le tedaj imele popolen uspeh, če bo tudi občinstvo podpiralo upravo pri nalaganju in odpošiljanju blaga, tako da bo šel ves promet hitreje.

To pa lahko opravijo z naslednjimi sredstvi:

1. Če si naročijo vse one surovine in potrebščine, ki se potrebujejo za odpošiljanje blaga v jeseni in po zimi, že sedaj, vsaj do konca avgusta. To je tudi v njih lastnem interesu, ker se jim to blago lahko sedaj sigurno in hitro dostavi in doloži.

2. Če izjavijo, da so zadovoljni s telefoničnim ali telefoničnim avizom blaga; za to se dobe posebne golice.

3. Če zložijo blago takoj v vagone, kakor hitro jih dobe na razpolago.

4. Če vzamejo blago iz vagonov takoj ko dobe avizo.

5. Če opravljajo vsa ta dela zgodaj zjutraj ali pozno zvečer ali pa ponoči, kjer je to mogoče.

6. Če po možnosti izrabijo moč in velikost vagonov.

7. Če takoj odpeljejo došlo ali v kolodvorska skladišča vloženo blago.

Le če bodo skupno in vzorno delovali organi železniške uprave in občinstvo, bo mogoče lepo zmagati veliki promet v jeseni. To bo enako na korist železnic kakor tudi občinstvu. V tem slučaju se ne bo nabasalo in nakopičilo po skladiščih mnogo blaga in železnici ne bo treba zvišati skladiščnine ali skrajšati proste dobe za ležanje blaga v skladišču.

Poročilo o stanju hmelja.

Žalec, 17. avgusta 1910. (XI. poročilo hmeljarskega društva.) Zaradi ugodnega vremena se je tu in tam pričelo z obiranjem srednjeranega hmelja in se bo v naslednjih dneh v obče pričelo. Za nov pridelek se kaže že sedaj veliko zanimanje. Kobuljice se razvijajo enakomerno dalje ta vrsta obeta v vsakem oziru lep pridelek. Razun čeških kupcev so že tudi nemški na mestu.

Žalec, 24. avgusta 1910. (XII. poročilo hmeljarskega društva.) Z obiranjem srednjeranega hmelja se je pričelo na vsi črti; vreme pospešuje delo. Obiranje poznega hmelja sledi takoj za tem. Povprečni pridelek obeta biti vsaj tolik, kakor lanski, če ne večji; bo ga kakih 25.000 do 26.000 centov po 50 kg.

Zborovanja podružnic.

= Kmetijska podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici, dne 19. septembra 1910. Kmetijska podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici priredi v nedeljo, dne 25. septembra gospodarski zborovanji in sicer po rani maši v Divjakovi gostilni pri Kapeli in ob dveh popoldne v Rauterjevi gostilni v Ivanjih. Pri zborovanjih bode predaval gosp. agr. ing. Josip Zidanšek, strokovni učitelj na kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob južni železnici: Dnevni predmet poduka bode: 1. Umna živinoreja; 2. pomen gospodarskega časnikarstva na razvoj kmetijstva; 3. kmetijsko knjigovodstvo. Pri zborovanju se bo stavilo več gospodarskih predlogov. Kmetovavci, vabite se v obilnem številu priti.

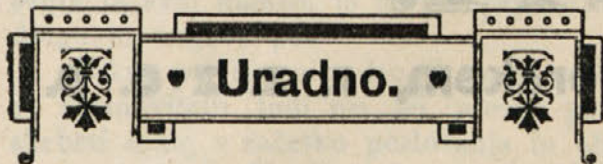
Iz podružnic.

= Kmetijska podružnica v Vučji vasi je priredila v kratkem presledku dve zborovanji. Prvo se je vršilo dne 28. avgusta ob še povoljni udeležbi. Načelnik podružnice je prisotne opozoril med raznimi dopisi na razglas osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe glede oddaje plemenske, čistokrvne štajerske perutnine med svoje ude. Prijavili so se v to svrhu: Jurkovič Jakob, Magdič Anton in Štuhec Jakob. — Zatem je dal načelnik besedo potovalnemu učitelju gdu. Pirstingerju, ki je v lahko umljivi besedi in vrlo strokovnjaško govoril: „O gnojenju in gnoju v obče, o umetnih gnojilih in zboljšanju travnikov.“ Ker je bilo odsotnih mnogo udov, naj sledi tukaj kratek zapopadek njegovega govora. — Gnojiti moramo naša polja zato, da 1. vrnemo zemlji redilne snovi, ki jih z vsako žetvo takorekoč odpeljemo s polja, 2. da zboljšujemo zemljo v fizikalnem oziru. Rastline potrebujejo v prvi vrsti kalij, fosforovo kislino, dušik in končno tudi apno. Ako se z navadnim hlevskim gnojem pametno ravna na gnojišču, potem ima vse našete snovi. Treba ga je mešati, tlačiti in včasih potresti z apnom. Na njivo se naj spravlja še le tedaj, ko je dovolj preperel (zrel) in tam ga je čim prej raztrositi in podorati. Gnojnica ima dušik in kalij; da ne gresta ti dve redilni snovi v izgubo, naj si naredi vsak umen kmetovavec gnojnično jamo. Fosforova kislina in kalij učinkujeta poleg rasti še zlasti na trdnost

stebila, nadalje na obilico in velikost plodov (sadu). Tudi neko množino apna potrebujejo vse rastline, prav posebno pa zviša apno rodovitnost sadnega drevja. Dušik pusti steblovje in sadje bolj puhlo, dosežemo pa z njim velikost steblovja in listja. Iz tega je razvidno, da sodi gnojnica na deteljišče, travnik in v obče k rastlinam, ki jih pridelujemo radi perja (listja). Dohodke svojih zemljišč si lahko povišamo z uporabo umetnih gnojil, kakor so: 19% Tomaževa žlindra, rudninski superfosfat, kajnit, kalijeva sol, čilski soliter in žveplenokisli amonijak ter druga. Tomaževa žlindra in superfosfat imata fosforovo kislino, kalij ima v sebi kajnit in kalijeva sol, dušik pa čilski soliter in žveplenokisli amonijak. Nekatera umetna gnojila moramo trositi že v jesen ali v začetku zime, da se ob dovoljni mokroti pravočasno raztopé, druga spomladi, čilski soliter pa vedno med mlade rastline v začetku rasti in ob suhem vremenu. V jesen se naj raztrosi zlasti Tomaževa žlindra, spomladi nato pa kalijeva sol. Samo eno teh dveh gnojil ne prinese zaželenega uspeha, ampak še le obe skupaj. Stroški se že prvo leto obilno poplačajo, dobiček pa imamo še v 2. in 3. letu. (Pojasnila o ceni, množini in uporabi umetnih gnojil daje rade volje načelnik vsaki čas.) Z žveplenokislom amonijakom dovedemo rastlinam dušik na cenejši način ko s čilskim solitrom, dasi prvi ne učinkuje naravnost, ker se mora poprej v zemlji prekrojiti v soliter. Pomniti je, da ga ne smemo trositi obenem s Tomaževim žlindrom ali kostno moko, marveč kakih 14 dni pozneje. Gospod predavatelj je tudi povedal, v kateri množini se naj uporabljajo umetna gnojila. Travnike si brez ozira na osuševanje (drenažo) lahko izboljšamo, ako jih pridno prevlačimo s travniško brano, da se iztrebi mahovje ter zemlja razpraska. Tako imata pristop zrak in vlaga. Potem pa jih je treba pognojiti; če ni mešanca (komposta) ali pa dobro preperelega hlevskega gnoja, se to zgodi z umetnimi gnojili, kar pridelek krme v vsakem oziru povzdigne. Tudi jih je treba kosoma posevati s prikladnim — najbolje z detelnim pomešanim — travnim semenom. Seveda to nekaj stane, toda iz nič ni nič, in dandanes ne smemo držati rok navzkriž! Slišali smo tudi, da je le dovolj predelan, črn kompost nekaj vreden, ne pa na kup zmetana zemlja, ki se vse leto več nihče ne briga za njo. Dobimo ga, če mu damo dovolj gnoja, dodajemo nekaj apna, ga tekom vsaj poldruga leta parkrat na drobno prekopamo ter zalivamo (v luknje!) z gnojnico ali strniščnim gnojem (fekalijami). Končno še nam je gospod potovalni učitelj razložil, kako naj umno gnojimo sadnemu drevju in v vinogradih. Tukaj je najpametnejše, da gnoj enakomerno raztresemo po gorici, potem pa ga 20—25 cm globoko podkopljemo. Načelnik se je g. Pirstingerju nato zahvalil, da je o svojem težavnem predmetu govoril tako nazorno, vsakomur jasno in res strokovnjaško. Navzoče je pozval, da naj ne ostanejo samo pri besedah, marveč jih čim prej izpremenijo v dejanja — imeli bodo od tega sami korist. Povabil jih je, naj se zborovanja dne 8. septembra v obilnem številu in

z gospodinjami vred udeležijo, nato pa zaključil zborovanje. Poročilo o tem zborovanju sledi v prihodnji številki.

Cvetko.

Razglas

o desetmesečnem tečaju za mladeniče na deželni kmetijski šoli v Št. Juriju ob južni železnici.

Ta tečaj se začne dne 7. novembra t. l. in konča s koncem avgusta prihodnjega leta. Sprejme se 24 učencev, med temi 10 brezplačno. Drugi morajo plačati za celi tečaj 280 K v 2 polletnih obrokih naprej.

Med njimi si lahko nekateri izprosijo štipendije nekaterih okrajnih zastopov in posojilnic. Za ta znesek so učenci v zavodu oskrbljeni s poukom, hrano, stanovanjem in pranjem. Knjige, obleko in razne šolske potrebščine si morajo nabavljati sami. S seboj morajo tudi prinesiti za celi tečaj zadostujočo obleko, perilo in obuvalo, potrebščine za snaženje in krpanje obleke ter obuvala.

Za vsprejem se vpoštevajo le prosivci, ki so rojeni Štajerci, najmanj 16 let stari in ki so dovršili vsaj ljudsko šolo s polvoljnim uspehom. Prednost imajo starejši od 16 let, oni, ki so že dalje doma ali kjer si bodi pri kmetijstvu sodelovali in posebno tisti, ki nameravajo po dovršenem tečaju na domačem posestvu naprej sodelovati, zlasti če nameravajo postati samostalni gospodarji.

Lastnoročno pisane prošnje za vsprejem se naj pošljejo najkasneje do 1. oktobra podpisnemu ravnateljstvu.

Prošnjam se naj priloži krstni list, domovnica, odpustnica, oziroma druga šolska spričevala, zdravniško spričevalo glede telesne sposobnosti za ta poklic, spričevalo o nramnosti in za deželno prosto mesto ali kako štipendijo tudi spričevalo o premoženjskih razmerah. Kateri hočejo na lastne stroške vstopiti, naj to v prošnji omenijo.

Ravnateljstvo deželne kmetijske šole v Št. Juriju ob južni železnici.

J. Bellé.

Št. II. 36.664 Razglas.
4.877.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku in Celju se bo oddalo v jeseni 1910 oziroma, spomladi 1911 kakih 70.000 sadnih drevesec štajerskim kmetovavcem. $\frac{3}{4}$ od teh se bodo oddale za znižano ceno po 70 vinarjev kmetijskim posestnikom in $\frac{1}{4}$ po 1.20 K nekmetom; pri tem pa niso vračunani stroški za odpošiljatev.

Tozadevne prošnje se imajo vložiti pri deželnem odboru in morajo biti potrjene od občinskega urada s pripombo, da je prošnjik kot kmetovavec naseljen v dotični občini. Če se drevesa potrebujejo v jeseni 1910, se mora to posebe poudariti v prošnji in se ima naročiti vsaj do 15. oktobra. Prošnje se morajo vložiti takoj, ko izide ta razglas in se bodo reševale po isti vrsti, v kateri bodo došle.

Več ko 120 drevesec se ne bo dalo nobenem prošnjiku; vsak pa je primoran drevesca zasaditi na svojem posestvu. Od-

dajala se bodo drevesca le za gotov denar. V slučaju da zmanjka te ali one vrste, se bodo dajala nadomestila, ki se pa morejo tudi zavrniti; če jih kdo ne mara, mora njih pridelitev takoj odpovedati. Po mogočnosti se morajo sprejeti drevesca od naročnika samega in se drevesca morajo takoj pregledati, če so se pošiljala po železnici. S pritožbami se je obrniti

takoj na dotično vodstvo drevesnice; poznejše pritožbe so zastonj. (Da se ugodi kolikor mogoče vsem prošnjam in se prihranijo pošiljatve nazaj, je dobro, če se že v prošnji omeni, katere vrste se žele kot nadomestilo, če v slučaju ni več tistih, za katere se je prosilo prvotno).

Navedejo se tukaj samo one vrste, ki so priporočljive za Spodnje Štajersko.

Popis

jablanovih in hruškovih drevesec, katera bodo prodajale deželne drevesnice za sajenje v dobi 1910/1911.

Tek. št.	Vrsta:	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		z visokimi debli	ssrednje visokimi debli	pritlikavci	z visokimi debli	ssrednje visokimi debli	pritlikavci	z visokimi debli	ssrednje visokimi debli	pritlikavci
I. Jablane.										
1	Štajerski mošancelj	12.750	650	—	140	20	—	1.450	2.500	—
2	Baumanova reneta	280	60	—	20	—	6	1.610	450	—
3	Damasonova reneta	250	490	—	—	—	—	2.864	660	—
4	Kanada reneta	320	—	160	—	—	—	1.575	50	10
5	Beli astrahan	45	5	—	—	—	—	44	—	12
6	Plamenčasti Kardinal	80	30	—	230	—	40	664	200	—
7	Ribstonov Pepping	—	—	—	800	80	12	968	253	—
8	Huberjeva moštnica	550	65	—	—	—	—	92	—	—
9	*Ananas reneta	140	10	255	—	—	—	417	152	481
10	*Žolti Bellefleur	80	30	90	—	—	—	832	90	625
11	*Londonki Pepping	205	25	80	—	—	—	738	32	386
12	*Sampanjska reneta	—	—	—	—	—	—	—	235	15
13	*Sevniška voščenika	—	—	—	—	—	—	550	—	—
II. Hruške.										
14	Dielova maslenka	20	120	380	380	20	300	429	167	242
15	Postrovka	10	—	45	—	—	—	—	—	88
16	Dobra Lujiza Avranška	30	60	370	600	20	180	206	15	95
17	Hardenpontova maslenka	—	—	—	—	—	—	42	—	—
18	Olivier de Serres	—	—	80	—	—	—	—	—	259
19	Salcburgerca	10	—	—	345	15	120	—	—	110
20	Boscova dula	—	—	—	400	20	45	74	—	92
21	*Weilerjeva moštnica	250	30	—	480	30	—	—	2.060	—
22	*Tepka	—	—	—	—	—	—	351	—	—
23	*Rumeltovka	—	—	—	—	—	—	226	—	—
24	*Koroška moštovka	—	—	—	—	—	—	82	—	—

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v
Celje . .	50	9 50	7 80	8 —	7 —	7 60	—	—	—	—	—	—	—
Ormož . .	50	20 —	7 —	8 —	7 50	7 75	8 —	—	—	—	—	—	—
Gradec . .	50	11 25	8 38	8 63	8 94	7 25	8 —	—	—	—	—	—	—
Ljubno . .	50	11 25	8 25	8 —	8 75	7 50	—	—	—	—	—	—	—
Maribor . .	50	9 50	7 50	7 —	7 50	8 25	8 50	—	—	—	—	—	—
Ptuj . . .	50	9 50	8 —	7 —	8 —	8 —	7 50	—	—	—	—	—	—
Inomost . .	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec . .	50	10 —	5 10	—	7 35	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubljana . .	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt . . .	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd . .	50	10 65	8 —	—	8 —	8 50	—	—	—	—	—	—	—
Dunaj . .	50	10 23	7 84	8 03	8 72	7 74	—	—	—	—	—	—	—
Linc . . .	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v
Celje . .	50	—	11 —	2 20	1 60	2 —	1 80	—	—	—	—	—	—
Ormož . .	50	—	8 —	3 50	3 —	3 40	3 —	—	—	—	—	—	—
Gradec . .	50	8 88	14 —	3 13	3 —	2 45	2 25	—	—	—	—	—	—
Ljubno . .	50	—	18 —	4 25	4 —	3 50	3 —	—	—	—	—	—	—
Maribor . .	50	7 50	—	2 —	—	2 —	2 —	—	—	—	—	—	—
Ptuj . . .	50	7 50	—	3 —	2 20	3 —	2 20	—	—	—	—	—	—
Celovec . .	50	9 —	—	3 50	2 50	2 —	1 50	—	—	—	—	—	—

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znamenovani z zvezdicami (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 26. septembra v Lipnici*; pri Sv. Trojici*, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.

Dne 27. septembra v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 28. septembra v Cmureku*; na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v mestu Mariboru*.

Dne 29. septembra na Vranskem*; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino); v Veržetu*, okr. Ljutomer; pri Sv. Lovrencu na Drav. polju*, okr. Ptuj; v Pilštanju*, okr. Kozje; v Šoštanju*; v Marnbergu**.

Dne 30. septembra v Gradcu (sejem z malo klavno živino).

Dne 31. septembra v Brežicah (svinjski sej.).

Dne 1. oktobra pri Sv. Lovrencu v Slov. gor.*, okr. Ptuj; v Kostrivnici*, okr. Rogatec; v Brežicah (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z mlado klavno živino).

Dne 3. oktobra pri Sv. Heleni*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Ormožu*; v Slovenjem Gradcu*; v mestu Celju*.

Dne 4. oktobra v Žalcu**, okr. Celje; v Jurkloštru**, okr. Laško; v Ormožu (svinjski sejem); v Radgoni.

Dne 5. oktobra na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež; na Ponikvi*, okr. Celje; v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

(Nadaljevanje na strani 144.)

Razgovori.

Superfosfat — J. V., Sladka gora.

O omenjeni tovarni ni znano v tukajšnjih krogih ničesar. Na vsak način pa store cenjeni udje bolje, da skupno naroče pri kmetijski družbi. — Sam superfosfat pomaga le izjemno, ako je vseh drugih snovi: dušika in kalija dovolj v zemlji in manjka ravno samo fosforjeve kisline. — Dobro je prej poskusiti v malem ali pa vprašati strokovnjaka, ki pozna zemljo. Sicer pa se dobe umetna gnojila tudi pri Petru Majdiču v Celju v priznani dobri kakovosti; če se ne naroči toliko, da bi se splačala pošiljatev, je boljše naročiti iz Celja. Človek vsaj ve, kaj dobi, ker je kakovost umetnih gnojil od tam ravno tako zajamčena. Ako se pa hočete prepričati o vrednosti umetnih gnojil omenjene tvrdke, morate jih dati preiskati na kmetijskem preskuševališču in to stane vsaj 6 kron več; če pa nima gnojilo toliko snovi kakor naša, oziroma Majdičeva, pa ste na škodi, zlasti, če se radi tega niste pogovorili s tvrdko. Vedno pa je treba pomisliti, da mora tvrdka plačati svoje potujoče agente in ta izdatek zopet skušati pridobiti na neki način: bodisi v zvišanju cene, bodisi v znižanju kakovosti. — Na lastno škodo ne kupčaje noben pr emeten trgovec. Superfosfatna kostna moka ima povprečno o: $\frac{1}{2}\%$ dušika, $\frac{1}{10}\%$ kalija, 19—21% fosforjeve kisline, 24 $\frac{1}{2}\%$ apna; drugo je več ali manj brezpomembno; plača se samo fosforjeva kislina. Ako vam tvrdka ni jamčila pis-memo, je stvar negotova ali pa pride draže, ko da ste kupili od družbe ali pa v Celju. Pred agenti pozor!

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z. o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Predložitev računskih zaključkov politični oblasti.

Načelstvom Zvezinih članic!

C. kr. trgovsko ministrstvo ni ugodilo prošnji Zveze, naj se rok za predložitev računskih zaključkov za leto 1909 podaljša.

Torej naj vse one zadruge, ki so že imele revizijo, nemudoma pošljejo pristojnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu po dva prepisa računskega zaključka za leto 1909.

One hranilnice in zadruge, ki pa še letos niso imele revizije, naj pozive c. kr. okrajnega glavarstva nemudoma pošljejo Zvezi, da jih bo rešila.

II.

Določitev vrednosti najrazširjenějšíh vrst jabolk na Štajerskem po njihovi tržni vrednosti in najprimernejšem zavitku in sortiranju.

Ako hoče sadjerejec svoje sadje po kakovosti in vrsti spraviti kar najbolj ugodno v denar, potem je za njega potrebno, da pozna vrste, njih tržno vrednost in da ve, kateri način zavijanja je za katero vrsto najbolj primeren. Saj ne zavira trgovine s sadjem nič bolj ko neprimerna ocenitev vrst, opuščanje sortiranja in nepravilna oprema.

Da se temu zlu po možnosti odpo- more, podajamo v naslednjem pregledno tablico vseh na Štajerskem najnavadnejših vrst jabolk po njihovi kakovosti, dobi zrelosti in trpežnosti in navajamo pri vsaki vrsti tudi, kateri način odpreme je zanj najprimernejši. Pri tem pa ne smemo prezreti, da pripomore enotna odprema (posoda i. t. d.) po enaki velikosti zelo mnogo k povzdigu trgovine s sadjem in da zasluži splošno pozornost.

Da se bo tablica lažje in s pridom rabila, pripominjamo, da so jabolka po tržni vrednosti razdeljena v 4 razrede in sicer pomenja 1 najvišjo, 4 pa najnižjo vrednost.

Če sta dve številki skupaj in je druga manjša, potem pomeni to, da je jabolko, čim bolj je zrelo, tem več vredno, če pa je druga večja, potem pomeni to, da je jabolko, če je popolnoma zrelo (ali celo prhko) manj vredno za trgovino.

Pri nekaterih jabolčnih vrstah je vse eno, ali so odpremljene v sodih ali zabojih, če pa je boljše, da so odpremljene na drugi način ko predpisani, potem imajo pod svojo številko še vodoravno črto (—).

Z zvezdico * so zaznamovane one vrste, ki se lahko brez posebne škode pošiljajo tudi nasipane v vagonih. (Navodilo o sortiranju, odpremi in pošiljanju sadja bomo priobčili v prihodnji številki).

Vrsta	Kaka je	Doba zrelosti in trpežnosti	Klasificirana po tržni ceni	V zabojih				V sodih			
				izbrana	Ia kako- vost	Ib kako- vost	Ic kako- vost	Ia kako- vost	Ib kako- vost	Ic kako- vost	Ic kako- vost
Alant	prhka	november—marec	3—2	—	1	1	—	—	—	—	—
*Ananas reneta	trda	november—marec	1	1	1	1	—	—	—	—	1
*Baumanova reneta	trda	december—marec	3—2	—	1	—	—	—	—	1	—
*Bojka	trda	januar—junij	3—2	—	1	—	—	—	—	1	—
*Šampanjska reneta	trda	februar—junij	3—1	1	1	1	—	—	—	1	—
Charlamovsky	mecana	avgust—september	3	—	—	—	—	1	1	—	—
Cox Orange reneta	trda do prhka	november—marec	1	1	1	1	—	—	—	—	—
Gdansko jabolko	mecana	oktober—december	3	—	1	—	—	1	1	—	—
*Progasti Kardinal	mecana	september—december	3	—	—	—	—	1	1	—	—
*Zolti Bellefleur	prhka	november—marec	1	1	1	1	—	—	—	—	1
Zolta žlahtna jabolka	prhka	november—januar	2	1	1	1	—	—	—	—	—
Zolti Rihard	prhka	oktober—februar	3—2	—	1	1	—	—	—	1	—
*Zlatozolta reneta	trda do prhka	oktober—december	3	—	1	—	—	1	1	—	—
Blenheimska reneta	prhka	november—marec	2	1	1	1	—	—	—	—	1
*Siva francoska reneta	prhka do mecana	december—april	3—	—	1	—	—	1	1	—	—
*Siva jesenska reneta	prhka	oktober—december	3	—	—	—	—	1	1	—	—
Gravensteiner	mecana	september—december	2	1	1	1	—	—	—	1	—
*Velika kaselska reneta	trda	februar—avgust	3—2	—	1	1	—	—	—	1	—
*Velika bobovka	trda	december—junij	3	—	—	—	—	1	1	—	—
*Zelena kneževka	trda	januar—junij	4—3	—	—	—	—	1	1	—	—
*Zelena štetinka	trda do prhka	december—marec	4—3	—	—	—	—	1	1	—	—
Harbertova reneta	prhka do mecana	december—marec	2—3	1	1	1	—	—	—	1	—
Cesar Aleksander	mecana	oktober—december	2—3	—	1	1	—	—	—	1	—
Kanada reneta	mecana	november—marec	2—1	1	1	1	—	—	—	—	1
*Karmelska reneta	trdna	november—marec	3	—	1	1	—	—	—	1	—
Kraljevska kratka	trdna	december—marec	3—2	—	1	1	—	—	—	—	—
Cesarič Rudolf	mehka	december—marec	3—2	1	1	1	—	—	—	1	—
Landsberška reneta	trda do prhka	november—februar	3—2	—	1	1	—	—	—	1	—
Sevniška bobovka	prhka	november—februar	1—2	1	1	1	—	—	—	1	—
*Londonski Pepping	trda	december—marec	2—1	1	1	1	—	—	—	1	—
Jutranjka	trda do prhka	november—marec	3	—	1	1	—	—	—	1	—
Muškatna reneta	mehka do prhka	november—marec	3	—	1	1	—	—	—	—	—
*Oberdieckova reneta	precej trda	januar—marec	3	—	1	1	—	—	—	1	—
Orleanska reneta	trdna	november—april	3—2	1	1	1	—	—	—	1	—
Osnabrška reneta	prhka	december—marec	3—2	—	1	1	—	—	—	1	—
*Parkerjev Pepping	trda do prhka	december—marec	3—2	—	1	—	—	—	—	1	—
*Princovka	prhka do mecana	oktober—februar	3	—	1	—	—	1	1	—	—
*Baršunasti kuzinot	prhka do trda	december—junij	3	—	—	—	—	1	1	—	—
*Damazonska reneta	trda do prhka	december—april	3	—	1	—	—	—	—	1	—
Ribston Pepping	trda do prhka	november—marec	2—1	1	1	1	—	—	—	—	1
*Rdeča Eiserica	trda do prhka	januar—junij	3	—	—	—	—	1	1	—	—
Rdeči jesenski kalvil	mecana	oktober—november	3	—	1	1	—	—	—	1	—
Rdeči zimski kalvil	prhka	november—januar	3—2	1	1	1	—	—	—	1	—
Rdeča zimska golobica	precej trda	november—marec	3	—	1	—	—	1	1	—	—
Lepi Boskoop	trda do prhka	november—marec	2	1	1	1	—	—	—	—	1
*Štajerska pasamanka	trda do prhka	december—april	3	—	—	—	—	1	1	—	—
*Štajerski zimski mošancelj	trda	december—maj	3	—	1	—	—	—	—	1	—
*Trdika	trda	november—junij	4—3	—	—	—	—	1	1	—	—
Virginska rožica	mecana	juli—avgust	2—3	—	—	—	—	1	1	—	—
*Laški Brunner	trda	december—april	3	—	—	—	—	1	1	—	—
Beli astrahan	mehka	juli—avgust	3	—	—	—	—	1	1	—	—
Beli zimski kalvil	prhka do mecana	december—marec	1	1	1	1	1	—	—	—	—
Bela zimska taftovka	trda	december—marec	3—2	1	1	1	—	—	—	1	—
*Zimska zlata parmenka	trda do prhka	november—januar	3—2	1	1	1	—	—	—	1	—

III.

Zvezina vnovčevalnica za sadje.

Ker bo Zvezina vnovčevalnica za sadje prihodnje dni začela razpošiljati namizno sadje in sadje za stiskanje, prosimo vse naše člane, oziroma članice, ki bi lahko oddali sadje v večjih množinah, naj nam pošljejo na naše stroške ponudbe z vzorci. Vsak vzorec mora kazati resnično povprečno vrednost ponujane vrste in biti za vsako vrsto sadja najmanj 3 kg težek.

IV.

Nova mlekarska zadruga v Hočah.

Dne 31. julija t. l. je slavila mle- karska zadruga v Hočah pri Mariboru desetletnico svojega obstanka na preprost, a vendar lep in primeren način s tem, da je slovesno otvorila in blagoslovila novo mlekarno s parnim obratom, po- polnoma na novo opremljeno in ustro- jeno. Ta mlekarna, ki jo je sezidal stav- beni podjetnik in arhitekt gospod Fridrih Friedrigger v Mariboru in ki jo je

tvrdka E. Ahlborn v Hildesheimu opre- mila z opravo in stroji, je v vsakem oziru pravi vzor dobro urejene mlekarne. Ker je na Štajerskem v nasprotju z drugimi avstrijskimi kronovinami kmetsko mle- karstvo žalibog dozdej še zelo malo raz- širjeno, bo pač primerno, če opišemo razvoj mlekarne v Hočah. Pri tem opi- sovanju nas vodi želja, naj bi se po vzoru hočke mlekarne ustanovilo, kjer so za to dani potrebni pogoji, še mnogo takih mlekarin in naj bi — po težavnem in napornem, požrtvovalnem združnem delu — dosegle ravno tako lepe uspehe kakor jih je dosegla mlekarna v Hočah.

Ustanovljena je bila leta 1900 na pri- zadevanje kmetijskega društva v Radvini in njegovega zaslužnega načelnika Alfreda viteza pl. Roßmanita. Ker je bila za to potreba in so bili dani tudi vsi po- trebni pogoji, si je stavila za nalogo omejiti nadaljnje nazadovanje živinoreje v svojem okraju s tem, da bi vnovčevala mleko svojih članov. Zadruga bi naj bila

v večjem štilu društvo kmetov in urejena tako, da bi lahko bila vzor za zadruga za vnovčevanje mleka, ki jih na Štajerskem skoro ni bilo. Predno pa je zadruga dosegla ta svoj namen, je morala prehoditi dolgo in trnjevo pot.

Kakor pri mnogih drugih zadrugah, so ustanovitelji tudi pri tej prezrli poskrbeti takoj v začetku poslovanja in ob ustanovitvi za dovoljno lastno glavnicu s tem, da bi izdali dovolj primerno velikih poslovnih deležev. Posledica je bila, da so razmeroma majhni stroški pri ustanovitvi in uredbi mlekarne vendar povzročili toliko zadolžitev mlekarne, da bi bila pri tem skoro propadla. Kakor je vsak začetek sploh težak, tako je imela tudi mlekarne v začetku svojega poslovanja velike težkoče, tem bolj zato, ker je bila mlekarne brez primerne vodstva. Razun tega so bile težkoče pri oddaji in pri poslovanju, tako da je bil položaj zadruga že zelo obupen. S tem, da se je stvari pravočasno oprijela Zveza in njen takratni ravnatelj dr. Pavel vit. pl. Störck, da je dobila mlekarne od Zveze kredit in s pomočjo Zveze od države in dežele subvencije, da si je izbrala spretnega in odločnega načelnika in poslovodjo, pred vsem pa s tem, da so vsi zadrugniki vedno složno delovali, se ji je posrečilo premagati ta neprijetni položaj in tedaj je napočila zanjo nova doba.

Pod spretnim vodstvom načelstva in poslovodje se je zvišalo število članov in dostavljanje mleka, prejšnje velike izgube so se popravile z novimi čistimi dobički, tako da se je kredit, ki ga je dala Zveza in ki bi se moral vrniti v 20 polletnih obrokih, namestu v letu 1911 do 1912, lahko povrnil popolnoma že v letu 1905, kar je pač najboljši dokaz za izborna poslovanje zadruga, ki pa se kaže tudi v tem, da dobé člani za dostavljeno mleko lep denar.

Vkljub temu velikemu napredku pa je zadruga tudi še pozneje doživela hude čase. Prašanje o premestitvi zadruga v Maribor je privedlo do nasprotij med člani, nakar je veliko število članov izstopilo. Obstanek zadruga pa s tem ni prišel v nevarnost, tako da se je lahko lepo naprej razvijala. Velika nevarnost za zadruga in njene člane je bila suša v letih 1908 do 1909, vendar pa se je z olajšano dobavo krme in nakupom novih mlečnih krav preprečila. Promet se je vedno višal, ravno tako tudi poslovanje zadruga, kar se lahko posname iz naslednjih števil:

V začetku je imela zadruga 51, na koncu leta 1909 pa 205 članov, stanje opravičnih deležev se je v tej dobi zvišalo od 1040 K na 4755 K. Zadruga je dobila v začetku vsak dan 400 l mleka, danes ga dobiva 3000 l na dan. Vrednost dobljenega mleka je znašala 1901 kakih 16.000 K, leta 1909 pa kakih 121.000 K.

Ker sta se zadruga in njen promet vedno bolj širila, niso stari prostori več mogli zadoščati, tako da je bila zadruga postavljena pred novo, zadnjo in pač tudi najtežjo nalogo, poskrbeti si nove prostore. Danes so novi prostori poskrbljeni in želeli je, da bi bile izpolnjene želje onih, ki so spoznali potrebo novih prostorov in da bi se tudi oni, ki so tej misli

izkrajali nasprotovali, prepričali o njeni vrednosti in primernosti ravno tako, kakor se je Zveza prepričala o potrebi novih prostorov in dala zanje tudi potrebni kredit na razpolago.

Mlekarska zadruga je danes postala res to, kar je pred desetimi leti, nezavedajoča se velikih težav skušala postati: vzor za enake zadruga.

Kar je zadruga v teh desetih letih dosegla, za to se mora zahvaliti razun složnemu sodelovanju svojih članov posebno nekaterim, za njen prospeh posebno zaslužnim in delavnim možem. Zveza smatra za svojo dolžnost, da to dejstvo v tem svojem glasilu tudi izrečno omeni. Pred vsem se mora omeniti ustanovitelj zadruga gospod Alfred vitez pl. Roßmanit, potem spretni in za zadruga posebno zaslužni poslovodja gospod nadučitelj Leskovar, prejšnji načelnik gospod upravitelj Zwettler, ki je bil ob preobratu na boljše razmere posebno zaslužen in pred vsem današnji načelnik gospod dr. Karl Tausch, ki je zadrugi ne le omogočil nje današnjo veliko razširjenost, ampak izvojeval tudi hude in težke boje za nove in večje prostore zadrugi.

Zadrugi sami, oziroma vsem njenim članom pa moramo k tem novim prostorom le čestitati. Zveza izreka ob enem tudi željo, da bi se nova napravi pokazala primerno in da bi mnogo pripomogla k nadaljnjemu prospehu zadruga.

V.

Poročilo glede blagovnega prometa zveze.

1.

Trgovina z vinom.

Vsled slabega pridelka na Nižjem Avstrijskem in Moravskem namerava nekaj nižjeavstrijskih konzumentov kupiti na Štajerskem v času trgatve mošt od stiskalnice. To bo za štajersko vinorejo nova in ugodna prilika, da razširi svojo trgovino z vinom.

Tudi Zveza bo za svojo vzorno klet kupila več mošta od stiskalnice.

Zato uljudno vabimo vse svoje člane, naj nam pošljejo pravočasno ponudbe, najpozneje pa **do konca tega meseca** in naj navedejo koliko in kako drago bi dali katero vrsto.

Zveza kupi za svojo vzorno klet tudi še bela vina iz leta 1909 in starejša. Take ponudbe naj se z vzorci pošljejo kakor hitro se da, najpozneje pa **do 20. t. m.** Zvezi gospodarskih zadrug v Gradcu, Franzensplatz 2/I.

2.

Jesenski nakup Tomaževe žlindre.

Vsako leto opazujemo, da se pozno naroča in da so potem tvornice tako preobložene, da morajo zahtevati daljše roke in zato opozarjamo, naj se za jesen Tomaževa žlindra že zdaj naroči.

V splošnem interesu je, da nam pošljejo naši člani naročila za jesensko gnojenje s Tomaževo žlindro že zdaj in ne šele neposredno pred jesenskim oranjem.

Na Spodnje Štajersko namenjene pošiljatve letos vsled pomanjkanja pripravnega parobroda ne morejo iti v Trst, vendar pa tvornice zaračunijo ona naročila, ki so pripravljena za prvo polovico

oktobra, kakor za Trst in povrnejo pri njih 1 v za kilogramdstotek fosforjeve kisline, tako da stane kilogramdstotek v vagonu le 35 v.

Svoje člane na Spodnjem Štajerskem opozarjamo na to ugodnost in jih pozivljamo, naj nam pošljejo naročila za umetna gnojila v celih vagonih kakor hitro se da, najpozneje pa **do 25. t. m.**

3.

Nakup travinega in žitnega semenja.

Kakor vsako leto, bomo tudi letos potrebovali mnogo travinega semenja, posebno francoske Raytrave in pasje trave, in zato prosimo svoje zadruga članice, oziroma njih člane, ki se pečajo s sejanjem teh trav, naj nam blagovolijo kolikor mogoče hitro poslati vzorec z navedeno ceno in množino, ki bi jo lahko oddali, nakar bomo stavili po možnosti ugodne pogoje.

Glavna naša naloga pa je poskrbeti našim članom primerno žito za setev; torej ga vedno skušamo pridobiti čistega, pred vsem pa od naših domačih kmetovavcev, ker se je v naših krajih pridelano semenje že prilagodilo našim zemeljskim in podnebnim razmeram, tako da se ni treba tako zelo bati, da bi žito trpelo kako škodo na zrnju, slami ali sploh na svojih dobrih lastnostih in od raznih škodljivcev.

Da lahko primerno žito za setev nakupimo pred vsem doma, prosimo uljudno svoje članice zadruga, oziroma njih člane, naj nas v tej stvari podpirajo in nam pošljejo pravočasno vzorce z navedeno ceno in množino, ki bi jo lahko oddali, na kar bomo stavili kolikor možno ugodne pogoje.

4.

Prodaja semenja za setev.

Opozarjamo, da se že lahko dobi

zimsko žito,
zimski ječmen in
zimska peščena graholjka

v najboljši kakovosti in

I^a zimska pšenica.

P. n. člani so uljudno prošeni, naj že sedaj pošljejo naročila, da se lahko pravočasno izvršijo.

5.

Deželna vzorna klet v Eggenbergu pri Gradcu zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem

pošilja zajamčeno pristna štajerska

bela in rdeča vina

raznih vrst in letnikov v posodah od 56 l naprej in v steklenicah po $\frac{7}{10}$ ali $\frac{3}{8}$ l, kakor tudi

sadjevec

domačega pridelka zvezine vzorne kleti v posodah od 56 l naprej.

Osebna naročila se lahko izvrše naravnost pri upravi deželne vzorne kleti v Eggenbergu pri Gradcu, Eckertstraße št. 335 (telefonska številka 1156) razun nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 11. in od 1. do 6. ure.

Pismena naročila se naj pošljejo zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 29. avgusta do 4. septembra 1910. Pripeljalo se je 18 vozov s 163 metriskimi stoti sena in 14 vozov s 113 metriskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kisto od K 4.— do K 5.40, sladko od K 4.— do K 5.60; ržena slama od K 4.— do K 5.—; pšenična slama od K 3.80 do K 4.80, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejem z rogato živino dne 7. septembra 1910. Prignalo se je 265 volov, 137 bikov, 259 krav, 124 živih telet, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 10 volov, 24 bikov,

— krav, — telet; na Gornje Štajersko: 100 volov, 20 bikov, 40 krav, — telet; Predarlberško: 8 volov, 15 bikov, 15 krav, 3 teleta; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: 10 volov, 1 bik, 2 kravi, — telet; na Češko: 2 vola, — bikov, 30 krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, — krav, — telet; Italija: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže. Klavni voli, tolsti od K 90.— do K 104.— (izjemoma K 110.—), poltolsti od K 78.— do K 86.—, suhi od K 72.— do K 76.—; voli za pitanje od K 76.— do K 84.—; klavne krave, tolste od K 70.— do K 80.—, poltolste od K 54.— do K 66.—, suhe od K 42.— do K 56.—; biki od K 74.— do K 92.—; dojne krave do 4. teleta od K 68.— do K 84.—; črez 4. tele od K 58.— do K 66.—; breje od K 62.—

do K 72.—; mlada živina od K 76.— do K 90.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejem klavne živine dne 9. septembra 1910. Zaklana živina: 434 telet, 1722 svinj, 5 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.56 do K 1.64; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.66 do K 1.70; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.50 do K 1.54; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.54 do K 1.60; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.50 do K 1.54; mesne svinje od K 1.50 do 1.66, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K —.— do K —.—; ovce od K —.80 do K —.90; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

GLAVNO SKLADIŠČE RADIOL

Nov predmet: The Radiol Co. London. Najboljše sredstvo za odstranitev vsakovrstnih oteklin pri konjih, psih i. t. d. z jesirom ali vodo pomešana tekočina ukropi konjske noge. — Cena na drobno 8 kron. Ceniki zastoj. Prekupci in živinozdravniki dobje popust. 283—6

Dobiva se po vseh lekarnah, če ne, pa se je treba obrniti na zgoraj naznačeno glavno skladišče.

G. RICHTERJEVA LEKARNA „PRI ORLU“ v WELS-U GORNJE AVSTRIJSKO POSEBNA TRGOVINA ZA ŽIVINOZDRAVNIŠKE PROIZVODE.

GLAVNO SKLADIŠČE STEVENSON'S OINTMENT

HENRY R. STEVENS, živinozdravnik v LONDONU. Najstarejši in najboljši angleški blister, živinozdravnikom že davno znan, ki se povsod uporablja; jedini blister, ki ne zapuša brazgotinskih sledov. Oddaja se samo na živinozdravniško odredbo. — Cena na drobno: 1/2 škatle 4 krona, 1/4 škatla 8 kron.

Objava.

radi nakupne oddaje kruha in ovsja za jamstveno dobo od 1. januarja do 31. decembra 1911. Ponudbene pogodbe se vrše vedno ob 9. uri predpoldne in sicer za posadko Bruck ob Muri in Marein pri okrajnem glavarstvu v Bruck ob M. dne 7. oktobra, za Judenburg pri tamošnjem okrajnem glavarstvu dne 8. oktobra, Slov. Bistrica pri tamošnjem okrajnem glavarstvu dne 4. oktobra, za Celje v vojaški oskrbovalnici v Celju dne 25. oktobra, za Ptuj pri okrajnem glavarstvu v Ptuj dne 28. oktobra, za Radgona in Strass pri okrajnem glavarstvu v Radgoni dne 29. oktobra 1910.

Za to obravnavo veljajoče pogodbe so pri gori imenovanih obravnavnih mestih vpogled nastavljenih razglasih in pogodbenih listih razvidne, katere se lahko dobé brezplačno pri vojaških oskrbovalnicah.

V Gradcu, septembra 1910.

395—1

Od c. in kr. intendance 3. kora.

Objava.

Armadna uprava kupi po trgovskih običajih za Gradec 300 centov posteljne slame

Maribor	1.200	slame za steljo
Celovec	500	„ „ „
in 250	„	postelje
Beljak	1.500	„ „ „
Ljubljano	800	„ „ „
in 100	„	postelje
Gorico	1.750	„ „ „
in 150	„	steljo
Pulj	600	„ „ „

Pogajanje v svrhu zagotovitve omenjenih množin se vrši 20. septembra 1910 v vojaškem oskrbovalnem skladišču v Gradcu. Kolekovane prodajne ponudbe moraja vsaj do 9. ure predpoldne biti v vojaškem oskrbovalnem skladišču. Natančnejši pogoji so razvidni iz nakupovalnih objav in določilne knjižice, ki so v celem svojem obsegu na razpolago pri vseh vojaških oskrbovalnih skladiščih spradajočih v področje tukajšnje intendance.

V Gradcu, septembra 1910.

376b—1

Od c. in kr. intendance 3. kora.

Superfostate

rudninske in živalske, najbolj zanesljivo, izborna in ceno gnojilo s fosforjevo kislino

== za vsako zemljo. ==

Vsebinska strogo garantirana. Zajemčen hiter učinek, največji pridelki. 5—12

Za jesenske naseve nelzoglino potrebno.

Dalje

amonijakove, kalijeve in solifrove superfostate pošiljajo

tvornice za umetna gnojila, trgovci, kmetijske zadruge in društva.

Pisarna: Praga, Prikopy 17.

Št. IV 152/10

Razglas.

Mestna občina graška priredi v svoji tržnici v Keppelerjevi ulici tudi tekom letošnje jeseni kakor že prejšnja leta

dne 6., 7. in 8. oktobra **sejem za sadje**
in dne 3., 4. in 5. novembra **sejem za sadje**
drugi

in vabi občinstvo, da se ga povoljno udeleži in obišče. Proda se lahko vsakovrstno sveže in vdelano sadje, sadjevee, vino iz jagod štajerskega izvira in ne oziraje se na domačo robo, se pripuste na trg orodja in stroji, ki so v zvezi s sadjarstvom in vinarstvom.

Natačnejša pojasnila daje tržni komisariat v Gradcu. — Vstop prost. Gradec, dne 10. septembra 1910.

401—2

Mestni načelnik: Dr. Fr. Graf.

Za umno jesensko gnojenje

s katerim hočemo doseči popolne pridelke, treba pravočasno

kalijeve soli

za zimsko žito in travnike. Fosforjeva kislina in dušik ne moreta sama nikdar narediti največjih pridelkov.

Kajnit

in koncentrirane kalijeve soli pošiljajo vse kmetijske zadruge, podružnice c. kr. kmetijske družbe in zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

Pojasnila in nasvete o porabi vseh umetnih gnojil daje brezplačno

kmetijska posredovalnica kalijevega sindikata na Dunaju VIII/1, Skodagasse 8. 247—W

Vsi, ki se čutijo bolni

posebno oni, ki se jim zapira, ki jih napenja, ki nimajo teka, rabi-jo z uspehom odvajajoči, prej Gastlov čaj znamka „obelisk“

Ta iz najboljših in najzdravilnejših rastlin sestavljeni čaj je že 50 let izborno sredstvo, ki pospešuje prebavo, krepi želodec, razkroja sluz, čisti kri in je tudi pri veliki debelosti zelo izborn. V paketih po 60 v in 1 K. Dobi se v lekarni prej Birnbacherja, „Pri obelisku“ Viktorja Hauserja, Celovec, Knežji trg. Manj ko 4 mali ali 2 velika paketa se ne razpošilja. 303—5

POZOR!

Svinjereja 303—5

daje le tedaj dobiček, če nobena svinja ne zboli. Obeliskove kapljice za svinje „SUSSANOL“ učinkujejo in zavarujejo pred zgubo. To dokazuje tisoč zahvalnih pisem.

Izborno sredstvo proti svinjskemu kugam. V steklenicah po 1 krono 10 sušenih 8 kron. Glejte na varstveno znamko „OBELISK“ in natančno adreso.

Lekarna „Pri obelisku“ Viktorja Hauserja, prej. P. Birnbacherja Celovec, Kardinalski trg.

Oznanila

v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

Velika dobrota

za živino je, ako se umije s postavno zavarovanim

milom (žajfo) proti muham.

1 kg po K 5.—. Prežene iz hleva vse muhe, komarje, mušice i. t. d. in torej neobhodno potrebno za vsakega gospodarja. — Glavna zaloga: Dunaj, VI., Ufergasse 6. — Tisočera priznanja. 289—6